

ГЕНЕРАЛЬНА УГОДА
між Кабінетом Міністрів України, всеукраїнськими об'єднаннями
організацій роботодавців і підприємців та всеукраїнськими профспілками і
профоб'єднаннями на 2008 – 2009 роки

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Генеральну угоду (далі – Угода) укладено відповідно до Закону України “Про колективні договори і угоди” між Кабінетом Міністрів України, всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців (далі – Сторона власників, додаток 1), з однієї сторони, та всеукраїнськими профспілками і профоб'єднаннями (далі – Сторона профспілок, додаток 2), з другої сторони (далі – Сторони).

Сторони в період дії Угоди спрямовуватимуть скоординовані зусилля на радикальне прискорення людського розвитку та виконання першочергових завдань у соціально-економічній і трудовій сфері, підвищення рівня зайнятості населення та належне матеріальне забезпечення працівників, подальший розвиток соціального діалогу, досягнення стабільності та злагоди в суспільстві.

Сторони розвиватимуть свої взаємовідносини на принципах соціального діалогу, дотримання визначених Угодою зобов'язань і домовленостей.

Положення Угоди діють безпосередньо на всіх підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форми власності, є обов'язковими для застосування під час укладання угод іншого рівня та колективних договорів як мінімальні гарантії.

Угода набирає чинності з дня підписання і діє до укладення нової або перегляду цієї Угоди.

РОЗДІЛ І
СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА,
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДУКТИВНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ

1. У сфері вітчизняного виробництва

Сторони домовилися:

1.1. Залучати представників профспілок до проведення перевірки виконання умов договорів купівлі-продажу державного майна, укладених у процесі приватизації, в частині надання соціальних гарантій для працівників, у разі порушення таких умов до вжиття визначених законодавством заходів.

1.2. Сприяти:

прийняттю Податкового кодексу України, у якому передбачити, зокрема, спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва;

затвердженню Державної програми приватизації;

прийняттю і вдосконаленню законів України щодо:

прав профспілок і організацій роботодавців;

акціонерних товариств, у тому числі в частині застосування спеціального права держави – „золота акція”.

1.3. Сприяти протягом дії Угоди запровадженню суб'єктами господарювання міжнародного стандарту “Соціальна відповідальність 8000”.

1.4. Сприяти протягом дії Угоди приєднанню суб'єктів господарювання до Глобального договору ООН.

1.5. Один раз на півріччя розглядати разом з науковцями питання щодо адаптації та запобігання можливим негативним соціально-економічним наслідкам вступу України до СОТ:

в цілому по державі – на засіданні Національної тристоронньої соціально-економічної ради;

у галузях економіки – на засіданні галузевого тристороннього органу соціального діалогу;

у регіонах – на засіданні територіального тристороннього органу соціального діалогу (один раз на рік).

1.6. Рекомендувати співголовам Національної тристоронньої соціально-економічної ради розглянути питання щодо утворення при зазначеній Раді постійно діючої комісії з розгляду питань адаптації та запобігання можливим негативним соціально-економічним наслідкам вступу України до СОТ.

1.7. Рекомендувати керівникам підприємств проводити за рахунок коштів акціонерних товариств навчання у спеціальних закладах представників профспілок, які беруть участь у роботі спостережних рад зазначених товариств.

Сторона власників зобов'язується:

1.8. Забезпечити участь представників первинної профспілкової організації, а у разі її відсутності – вільно обраних працівниками представників, уповноважених представляти їх інтереси у стосунках з роботодавцями, щодо:

1.8.1. – внесення змін та доповнень до статутів у частині захисту соціально-економічних та трудових прав працівників;

1.8.2. – розроблення внутрішніх документів підприємств (правила трудового розпорядку, програми розвитку персоналу тощо), а також внесення до них змін відповідно до законодавства.

1.9. Включати в установленому законодавством порядку представників профспілок до складу:

1.9.1 – комісій з приватизації, реструктуризації, реорганізації та ліквідації суб'єктів господарювання;

1.9.2 – комісій з передачі об'єктів права державної власності у комунальну власність.

1.10. Створити умови для участі представників профспілкових організацій відповідного рівня у роботі наглядових рад господарських товариств з правом дорадчого голосу.

1.11. Вносити протягом дії Угоди зміни до статутів та внутрішніх документів підприємств щодо повноважень профспілок представляти інтереси працівників в органах управління підприємством відповідно до законодавства.

1.12. Розглядати на засіданні Національної тристоронньої соціально-економічної ради питання щодо здійснення Сторонами цієї ради спільних заходів із детінізації економіки з подальшим інформуванням Сторін про їх реалізацію.

1.13. Не допускати відчуження державного майна неконкурентними способами, якщо інше не передбачено законодавством.

1.14. Забезпечити захист інтересів вітчизняних товаровиробників на зовнішньому ринку.

1.15. Здійснювати за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, заходи щодо захисту внутрішнього ринку та вітчизняних товаровиробників відповідно до вимог СОТ.

1.16. Забезпечувати підвищення конкурентоспроможності української економіки шляхом створення інституціонального середовища для запровадження інвестиційно-інноваційної моделі її розвитку, зокрема:

1.16.1. – концентрації ресурсів на розвитку провідних напрямів науково-технічного та інноваційного виробництва вищих технологічних укладів у результаті виконання відповідних державних програм;

1.16.2. – стимулювання попиту на інноваційну продукцію;

1.16.3. – впровадження механізму державного регулювання у сфері трансферу технологій, що сприятиме стимулюванню використання прав на об'єкти інтелектуальної власності, впровадженню новітніх вітчизняних технологій в управління та виробництво конкурентоспроможних товарів;

1.16.4. – стимулювання імпорту високотехнологічного обладнання, яке не виробляється в Україні;

1.16.5. – розвитку лізингу, в тому числі фінансового.

1.17. Створювати умови для підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва та вдосконалення інфраструктури аграрного ринку.

1.18. Проводити роботу з виявлення дій або бездіяльності посадових осіб, які спричинили перешкоди у діяльності суб'єктів господарювання та призвели до погіршення умов їх функціонування. У разі виявлення таких фактів вживати заходів до їх усунення в порядку, передбаченому законодавством.

1.19. Подавати пропозиції щодо внесення змін до законів з питань оподаткування після проведення консультацій із Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

1.20. Залучати представників первинної профспілкової організації, а у разі її відсутності – вільно обраних працівниками представників, уповноважених представляти їх інтереси у стосунках з роботодавцями:

1.20.1. – до розроблення фінансових планів у частині соціально-економічного розвитку державних підприємств, інших суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких більш як 50 відсотків акцій (часток, паїв) належить державі, їх дочірніх підприємств;

1.20.2. – до підготовки пропозицій правлінню та/або наглядовій раді господарських товариств стосовно розподілу прибутку, що залишається у розпорядженні державних підприємств, інших суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких понад 50 відсотків акцій (часток, паїв) належать державі, їх дочірніх підприємств, на соціально-економічний розвиток у порядку, визначеному законами та колективним договором.

1.21. Протягом 2008 року разом із всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, проаналізувати ефективність тарифних і нетарифних регуляторів запобігання недобросовісній конкуренції з боку суб'єктів, що реалізують товари іноземного виробництва на українському ринку, та розробити і затвердити відповідні заходи.

1.22. Надавати безоплатно на запит профспілкових організацій, їх об'єднань інформацію про виконання взятих суб'єктами господарської діяльності зобов'язань за договорами купівлі-продажу об'єктів приватизації (фіксованими умовами конкурсів), зокрема стосовно забезпечення зайнятості, оплати праці та інших питань соціально-трудова відносин.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

1.23. Здійснювати законопроектну роботу, спрямовану на вдосконалення державної амортизаційної політики та стимулювання використання амортизаційних нарахувань як найважливішого внутрішнього джерела інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств, підвищення їх конкурентоспроможності.

1.24. Інформувати щокварталу Сторону профспілок та всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, про результати здійснення моніторингу створення нових робочих місць та вивільнення працівників у результаті виконання планів реструктуризації.

1.25. Забезпечувати здійснення заходів щодо відновлення платоспроможності державних підприємств та акціонерних товариств з часткою державної власності у їх статутних фондах 50 і більше відсотків. При цьому залучати представників первинної профспілкової організації, а у разі її відсутності – вільно обраних працівниками представників, уповноважених представляти їх інтереси у стосунках з роботодавцями, до погодження планів санації збиткових підприємств згідно із законодавством.

За підсумками кожного півріччя подавати інформацію з цього питання Стороні профспілок та всеукраїнським об'єднанням організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

1.26. Забезпечувати погашення розпорядниками бюджетних коштів заборгованості за виконане державне замовлення.

1.27. Створювати мотиваційні регуляторні умови для діяльності вітчизняних підприємств, у тому числі суб'єктів підприємницької діяльності, що є основою динамічного зростання економіки.

Сторона профспілок зобов'язується:

1.28. Забезпечити разом з Фондом державного майна навчання профспілкових представників за спеціальними програмами Фонду з метою забезпечення їх кваліфікованої участі у роботі органів управління підприємств.

1.29. Сприяти забезпеченню додержання трудової дисципліни на підприємствах, в організаціях та установах, що перебувають у сфері дії Сторін.

2. У сфері зайнятості

Сторони домовилися:

1.30. Визначати у колективних договорах обсяги професійного навчання працівників, а також загальних витрат коштів на цю мету відповідно до потреб виробництва та вимог законодавства.

1.31. Передбачати в галузевих угодах заходи щодо забезпечення періодичності підвищення кваліфікації працівників не рідше одного разу на 5 років.

1.32. Забезпечити щорічне зменшення тривалості безробіття осіб, зареєстрованих у Державній службі зайнятості.

1.33. Забезпечити розроблення та подання до Верховної Ради України проекту Закону України „Про професійний розвиток працівників”.

Сторона власників зобов'язується:

1.34. Забезпечити створення не менш як 1 млн. робочих місць за всіма видами економічної діяльності щороку.

1.35. Забезпечити підвищення рівня зайнятості населення віком 15–70 років (недопущення різкого зниження рівня зайнятості в умовах вступу України до СОТ).

1.36. Забезпечити зниження рівня безробіття, визначеного за методологією МОП (недопущення різкого підвищення рівня безробіття в умовах вступу України до СОТ).

1.37. Вивчити у 2008 році за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, стан застосування цивільно-правових договорів про використання праці на підприємствах працівників інших підприємств та у разі потреби внести пропозиції стосовно вдосконалення законодавства з цього питання.

1.38. Під час укладання галузевих та регіональних угод визначати критерії масового вивільнення працівників та порядок проведення консультацій з профспілками щодо пом'якшення наслідків такого вивільнення.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

1.39. Розробити механізм формування та розміщення державного замовлення на підготовку кадрів, визначивши відповідні повноваження заінтересованих центральних та місцевих органів виконавчої влади, Сторони профспілок, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, навчальних закладів.

1.40. Забезпечити за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, формування державного замовлення на підготовку фахівців та кваліфікованих робітничих кадрів відповідно до потреб ринку праці.

1.41. Розробити та впровадити в 2008 році механізм тристороннього моніторингу виконання міжнародних договорів про працевлаштування громадян України за кордоном.

1.42. Провести консультації з метою підготовки пропозицій щодо внесення до законодавства змін стосовно забезпечення випускників професійно-технічних та вищих навчальних закладів першим робочим місцем.

Сторона профспілок зобов'язується:

1.43. Вносити в разі потреби відповідним органам виконавчої влади та роботодавцям пропозиції щодо перенесення строків, тимчасове припинення або скасування заходів, пов'язаних з масовим вивільненням працівників, які є обов'язковими для розгляду.

1.44. Надавати членам профспілок безкоштовну правову допомогу, проводити консультації з питань зайнятості, у разі потреби представляти інтереси членів профспілок для захисту їх трудових прав у судових органах.

1.45. Брати разом з роботодавцями участь в організації наставництва для молодих робітників.

РОЗДІЛ II ОПЛАТА ПРАЦІ

Сторони домовилися:

2.1. Забезпечити підвищення рівня середньої заробітної плати в цілому по національній економіці не менш як на 25 відсотків щороку та випереджальне зростання темпів реальної заробітної плати порівняно з темпами зростання реального валового внутрішнього продукту.

2.2. Визначати ставки (оклади) працівників загальних (наскрізних) професій і посад у галузевих угодах (крім бюджетної сфери).

2.3. Установити для застосування на підприємствах та в організаціях (крім бюджетної сфери) перелік і розміри доплат та надбавок до тарифних ставок і посадових окладів працівників, що мають міжгалузевий характер, згідно з додатком 3.

2.4. Установити, що у разі виникнення на підприємстві (в установі, організації) заборгованості із заробітної плати, органи державної влади, об'єднання організацій роботодавців і профспілки та їх об'єднання всіх рівнів вживають заходів щодо її ліквідації.

2.5. Передбачати у галузевих (регіональних) угодах, колективних договорах здійснення заходів, спрямованих на збільшення витрат з оплати праці в операційних витратах з реалізованої продукції, робіт і послуг.

2.6. Оприлюднювати у засобах масової інформації органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань організацій роботодавців і профспілок („Урядовий кур'єр”, „Праця і зарплата”, „Профспілкові вісті” тощо) інформацію про вжиття заходів впливу до керівників підприємств та організацій, де наявні борги із заробітної плати або не забезпечуються гарантії з оплати праці, а також про кількість проведених Держнаглядпраці перевірок дотримання законодавства з оплати праці на підприємствах усіх форм власності та господарювання і про їх результат.

2.7. Вивчити протягом 2008 року за участю міжнародних та вітчизняних експертів питання визначення шляхів збільшення частки оплати праці в собівартості продукції та у ВВП і подати на розгляд Сторін відповідні пропозиції.

2.8. Установити на період до запровадження розміру мінімальної заробітної плати на рівні прожиткового мінімуму для працездатної особи до 1 січня 2009 р. мінімальну тарифну ставку робітника I розряду у виробничій сфері (за винятком бюджетних установ) у розмірі 120 відсотків мінімальної заробітної плати.

Передбачити у Законі України „Про Державний бюджет України на 2009 рік” встановлення розміру мінімальної заробітної плати на рівні прожиткового мінімуму для працездатної особи з 1 січня 2009 р. відповідно до Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення мінімальної заробітної плати на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб”.

Після запровадження мінімальної заробітної плати в розмірі прожиткового мінімуму на працездатну особу мінімальний розмір тарифної ставки робітника I розряду (за винятком бюджетних установ) встановлювати вище за вартісну величину прожиткового мінімуму для працездатної особи, а конкретний розмір визначати у галузевих угодах з урахуванням мінімальних галузевих стандартів оплати праці працівників, умов праці, потреб працівника та витрат на утримання непрацездатних членів його сім'ї.

Сторона власників зобов'язується:

2.9. Забезпечувати своєчасну і в повному обсязі виплату заробітної плати на підприємствах, в організаціях та установах усіх форм власності.

2.10. Забезпечувати щорічне збільшення частки працівників, які отримують заробітну плату вищу за розмір двох прожиткових мінімумів.

2.11. Об'єднання організацій роботодавців зобов'язуються забезпечити погашення заборгованості із заробітної плати на економічно активних підприємствах протягом 2008 року.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

2.12. Погоджувати рішення Кабінету Міністрів України про визначення ставок (окладів) та інших умов оплати праці працівників бюджетної сфери з відповідними галузевими профспілками та відповідними галузевими об'єднаннями організацій роботодавців.

2.13. Забезпечити створення та постійне оновлення нормативної бази з питань нормування праці та професійної кваліфікації у галузях економіки.

2.14. Здійснити заходи щодо погашення у 2008 році заборгованості із заробітної плати працівникам підприємств державної форми власності та акціонерних товариств з державною часткою власності (50 відсотків плюс одна акція).

2.15. У разі наявності заборгованості із заробітної плати та соціальних виплат на підприємствах з часткою державного майна (акцій), які виставляються

на продаж, обов'язково передбачати в договорах купівлі-продажу державного майна (акцій) зобов'язання покупця щодо повного погашення такої заборгованості у строк, передбачений договором купівлі-продажу.

2.16. Надавати щокварталу Стороні профспілок та всеукраїнським об'єднанням організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, інформацію про кількість виданих Держнаглядпраці приписів щодо несвоечасної виплати заробітної плати, кількість виконаних (невиконаних) приписів та про заходи впливу щодо керівників підприємств, організацій та установ, які не виконали приписи.

2.17. Розробити за участю Сторони профспілок і всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, концепцію законопроекту щодо встановлення механізму компенсації працівникам втраченого у зв'язку з відсутністю майна та коштів роботодавця заробітку за рахунок коштів гарантійної установи і в установленому порядку подати його до Верховної Ради України.

Сторона профспілок зобов'язується:

2.18. Здійснювати громадський контроль за додержанням на підприємствах, в установах та організаціях законодавства про працю, в тому числі за виплатою заробітної плати.

Передбачати відповідні зобов'язання у колективних договорах, угодах. Взаємодіяти у вирішенні питань реалізації права на своєчасну і повну оплату праці з органами виконавчої влади, органами державного нагляду. Інформацію щодо ініційованих профспілками подань за фактами виявлених порушень подавати Стороні власників у міру потреби, але не рідше ніж один раз на півроку.

2.19. Надавати консультації та правову допомогу працівникам – членам профспілок у захисті їх прав з питань оплати праці, представляти їх інтереси у комісіях з трудових спорів та судах.

Постійно проводити аналіз і оцінку стану реалізації законодавства з питань оплати праці, вносити пропозиції щодо його удосконалення та подавати щокварталу інформацію Стороні власників для вжиття відповідних заходів.

РОЗДІЛ III

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЗДОРОВ'Я, УМОВИ ПРАЦІ ТА ВІДПОЧИНКУ

Сторони домовилися:

3.1. Сприяти включенню до галузевих угод та колективних договорів зобов'язань щодо здійснення комплексних заходів, спрямованих на усунення шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища.

3.2. Визначити під час укладання колективних договорів перелік робіт, на яких за умовами виробництва працівник не має права відлучатися з робочого місця та використовувати час обідньої перерви на свій розсуд.

3.3. Запровадити проведення щорічного аналізу з питань виконання трудового законодавства стосовно дотримання режиму праці та відпочинку неповнолітніх, інформувати соціальних партнерів про його результати.

3.4. Забезпечити безпосередньо на виробництві систематичне підвищення рівня обізнаності працівників з проблемами, пов'язаними з ВІЛ/СНІДом, його впливом на здоров'я та економіку, а також підвищення ефективності профілактичних заходів.

3.5. Проводити щороку до прийняття бюджету Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань України з метою удосконалення системи профілактики консультації на тристоронній основі щодо визначення напрямів та конкретних заходів з профілактики нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань з подальшим визначенням обсягів їх фінансування.

3.6. Розробити до 1 січня 2009 р. проект Концепції забезпечення безпечних умов праці і здоров'я працюючих в Україні.

3.7. Рекомендувати включити до галузевих угод умови щодо запровадження тривалості робочого часу для осіб, які мають дітей віком до 14 років або дитину - інваліда, на одну годину на тиждень менше встановленої тривалості із збереженням розміру заробітної плати.

3.8. Вивчити до 1 січня 2009 р. питання про можливість та доцільність внесення до законодавства норм щодо обмеження надурочних робіт до 100 годин на рік, у тому числі при підсумованому обліку робочого часу – до 75 годин.

3.9. Вивчити до 1 січня 2009 р. та підготувати обґрунтовані висновки щодо доцільності запровадження нормальної тривалості робочого часу працівників 39 годин на тиждень із збереженням рівня оплати праці з урахуванням перегляду робочого часу працівників, на яких поширюється дія статті 51 Кодексу законів про працю України.

3.10. Провести до 1 січня 2009 р. заходи, необхідні для впровадження загальноєвропейських стандартів з умов праці локомотивних бригад, прийнятих Європарламентом.

Провести за участю наукових організацій дослідження умов праці локомотивних бригад, переважно працівників яких може створювати загрозу життю чи здоров'ю пасажирів, навколишньому середовищу, і підготувати до 1 січня 2009 р. пропозиції щодо визначення максимально допустимої тривалості безперервної роботи цієї категорії працівників.

3.11. Запровадити протягом 2008–2009 років відповідно до Закону України “Про приєднання України до Європейської угоди щодо роботи екіпажів

транспортних засобів, які виконують міждержавні автомобільні перевезення (ЄУТР)” виконання вимог Європейської угоди.

3.12. Розробити за участю Сторони профспілок і всеукраїнських об’єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб’єктами Угоди, та затвердити протягом півроку після прийняття Трудового кодексу України рекомендації щодо розроблення та затвердження правил внутрішнього трудового розпорядку підприємств, установ та організацій, передбачивши:

порядок чергування працівників у святкові і неробочі дні, в тому числі на об’єкті та вдома;

порядок застосування гнучкого графіка роботи працівників.

3.13. Передбачити встановлення галузевими угодами особливостей регулювання робочого часу і часу відпочинку окремих категорій працівників, робота яких безпосередньо пов’язана з обслуговуванням населення та об’єктів підвищеної небезпеки.

3.14. Вивчити протягом 2008–2009 років питання щодо відповідності нормативно-правовим актам та можливості ратифікації конвенцій МОП:

3.14.1. - № 139 “Про боротьбу з небезпекою, що викликана канцерогенними речовинами та агентами у виробничих умовах, та заходи профілактики”;

3.14.2. - № 152 “Про техніку безпеки та гігієну праці на портових роботах”;

3.14.3. - № 155 “Про безпеку, гігієну праці та виробниче середовище”;

3.14.4. - № 161 “Про служби гігієни праці”;

3.14.5. - № 162 “Про охорону праці при використанні азбесту”.

3.15. Розробити у 2008 році критерії і методику проведення психофізіологічного добору, медичної та психофізіологічної реабілітації рятувальників з метою зниження ризику професійної захворюваності та збереження їх здоров’я.

3.16. З метою підвищення рівня правової підготовки сторін колективних договорів і угод та ефективного контролю за їх виконанням рекомендувати сторонам під час укладення галузевих угод передбачати зобов’язання щодо щорічного проведення для представників власників і профспілок навчання протягом 2–4 днів із збереженням заробітної плати за місцем основної роботи.

Кабінет Міністрів України зобов’язується:

3.17. Приймати рішення про перенесення робочих днів для святкування загальнодержавних свят не пізніше ніж за місяць до початку нового року за погодженням із Стороною профспілок та всеукраїнськими об’єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб’єктами Угоди, з повідомленням про це населення через засоби масової інформації.

3.18. Забезпечити співпрацю із сторонами соціального діалогу у розробленні проекту Загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

3.19. Доручити бюджетним установам передбачати у розрахунках до кошторисів окремим розділом видатки на охорону праці.

3.20. Розглядати щороку за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, на засіданнях Кабінету Міністрів України стан охорони праці в країні і приймати відповідні рішення про його покращення.

3.21. Розробити у 2008 році за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, Порядок проведення атестації робочих місць щодо їх відповідності нормативно-правовим актам з охорони праці.

3.22. Забезпечити фінансування в повному обсязі, передбаченому Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік, державних цільових медичних програм профілактики та боротьби із захворюванням на туберкульоз, СНІД та цукровий діабет.

3.23. Починаючи з 2008 року проводити аналіз адміністративних даних щодо рівня та структури захворювань працівників за галузями промисловості та населення у розрізі регіонів країни з інформуванням громадськості.

3.24. Забезпечити протягом 2008 року опрацювання та затвердити Державну програму збереження і розвитку трудового потенціалу України.

3.25. Доопрацювати протягом 2008 року проект Закону України „Основи законодавства України про охорону здоров'я” (нова редакція), передбачивши включення окремого розділу „Роль і місце об'єднань організацій роботодавців галузі охорони здоров'я у збереженні здоров'я населення”.

3.26. Доопрацювати протягом 2008 року проект Закону України “Про лікарняні каси”, розробити та затвердити постанову Кабінету Міністрів України “Про впровадження суспільно-солідарного механізму залучення позабюджетних коштів для фінансування додаткових медичних послуг населенню посередництвом лікарняних кас на добровільних засадах”.

3.27. Розробити до 1 січня 2009 р. за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, і подати до Верховної Ради України законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відповідальності медичних працівників за низьку якість медичних оглядів працівників та їх наслідки, що впливають на працездатність працівника.

3.28. Розробити до 1 січня 2009 р. за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, проект Концепції загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.

3.29. Розробити за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, і запровадити у 2008 році, нормативи щодо забезпечення працівників в установленому законодавством порядку:

3.29.1. – лікувально-профілактичним харчуванням;

3.29.2. – молоком або іншими рівноцінними харчовими продуктами;

3.29.3. – газованою солоною водою;

3.29.4. – мийними та знешкоджувальними засобами.

3.30. Відповідно до Закону України „Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” розробити за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, і затвердити нормативно-правові акти з питань визначення:

3.30.1. переліку та обсягу гарантованого державою рівня медичної допомоги громадянам у державних і комунальних закладах охорони здоров'я;

3.30.2. нормативів надання медичної допомоги, що включають дані про обсяг діагностичних, лікувальних та профілактичних процедур;

3.30.3. показників якості надання медичної допомоги.

3.31. Прийняти рішення про утримання, передачу або ліквідацію закладів (установ) охорони здоров'я, які перебувають на балансі підприємств, установ та організацій державної форми власності, зокрема тих, у статутному фонді яких є частка державної форми власності, та комунальної форми власності за погодженням із Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, органами охорони здоров'я.

3.32. Забезпечити завершення до 1 січня 2009 р. за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, перегляд та затвердження нових норм безоплатної видачі працівникам спеціального одягу і взуття, інших засобів індивідуального захисту.

3.33. Забезпечити за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, перегляд та затвердження в новій редакції наказу МОЗ від 22 листопада 1995 р. № 212 „Про затвердження Порядку встановлення МСЕК ступеня втрати професійної працездатності у відсотках робітникам, яким заподіяно ушкодження здоров'я, пов'язане з виконанням трудових обов'язків”.

Сторона власників зобов'язується:

3.34. Щороку розробляти і здійснювати заходи, спрямовані на приведення умов праці на робочих місцях у відповідність з вимогами санітарно-гігієнічних норм.

3.35. Рекомендувати щороку збільшувати витрати на охорону праці на одного працюючого залежно від економічного стану підприємства в порядку, передбаченому колективним договором.

3.36. Під час проведення періодичних медичних оглядів сприяти створенню умов для своєчасного та організованого проходження працівниками, зайнятими на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, та осіб віком до 21 року, медогляду, здійснення заходів, передбачених заключним актом за результатами періодичного медичного огляду.

3.37. Скласти у 2008 році перелік об'єктів та споруд, що перебувають у небезпечному для життя людей технічному стані, розробити та виконати протягом строку дії Угоди плани заходів щодо подальшої безпечної їх експлуатації.

3.38. Встановлювати тривалість робочої зміни понад 8 годин (крім працівників, зайнятих на роботах із шкідливими та важкими умовами праці) лише в порядку, визначеному Правилами трудового розпорядку та колективним договором.

3.39. Вивчити протягом 2008 року питання щодо доцільності створення цехових лікарських дільниць для працівників у шкідливих або небезпечних умовах праці.

Сторона профспілок зобов'язується:

3.40. Відстоювати права працівників на безпечні умови праці.

3.41. Забезпечити громадський контроль за додержанням трудового законодавства. Здійснювати надання безоплатної правової допомоги з питань законодавства про працю та проводити правороз'яснювальну роботу, зокрема через засоби масової інформації. Представляти у разі потреби трудові та соціально-економічні права та інтереси членів профспілок у судових та інших органах державної влади і місцевого самоврядування відповідно до законодавства.

Здійснювати громадський контроль за додержанням законодавства з питань охорони праці, створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих та санітарно-побутових умов, забезпеченням працівників спецодягом, спецвзуттям, іншими засобами індивідуального та колективного захисту та вносити відповідні подання керівникам підприємств.

Здійснювати громадський контроль за реалізацією прав громадян у сфері охорони здоров'я, медико-соціальної допомоги та вносити відповідні пропозиції керівникам підприємств, державним контролюючим органам, Кабінету Міністрів України.

3.42. У разі відмови роботодавців усунути порушення трудового законодавства ініціювати розгляд цих питань відповідними органами виконавчої

влади, місцевого самоврядування з метою вжиття ними відповідних заходів реагування або звернення до суду.

3.43. Брати участь у розробленні та здійсненні державної політики у сфері охорони праці та охорони здоров'я і надавати відповідні пропозиції щодо розвитку цих сфер.

3.44. Наполягати на включенні до колективних договорів та угод заходів щодо запобігання поширенню епідемії ВІЛ/СНІДу у виробничому середовищі. Не допускати дискримінації працівників за ВІЛ-статусом.

3.45. Брати участь у роботі комісій з питань соціального страхування підприємств під час вирішення питань щодо трудових рекомендацій, зокрема для працюючих інвалідів, призначення допомоги у разі тимчасової непрацездатності та розслідування обставин побутових травм працівників.

3.46. Здійснювати контроль за видачею закладами охорони здоров'я документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність членів профспілок.

РОЗДІЛ ІV

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ЗАДОВОЛЕННЯ ДУХОВНИХ ПОТРЕБ

1. У сфері соціального захисту

Сторони домовилися:

4.1. Забезпечувати збільшення щороку чисельності працівників та членів їх сімей, що оздоровлюються в санаторно-курортних закладах, за рахунок більш ефективного використання коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та залучення коштів застрахованих осіб.

Вивчити питання щодо збільшення заробітної плати працівників, що дасть їм можливість самостійно придбавати путівки на санаторно-курортне лікування, за рахунок зменшення нарахувань на фонди заробітної плати з цією метою.

4.2. Проводити щороку у II-III кварталах консультації та переговори щодо розмірів страхових внесків на всі види загальнообов'язкового державного соціального страхування і вносити узгоджені пропозиції для затвердження їх Верховною Радою України.

Пропозиції щодо перерозподілу структури страхових внесків до фондів соціального страхування між роботодавцями та застрахованими працівниками або їх підвищення вносяться до Верховної Ради України лише за погодженням із Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

4.3. Щороку при формуванні Державного бюджету України та бюджету Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності передбачати кошти для оздоровлення дітей, часткове фінансування дитячо-юнацьких

спортивних шкіл та проведення позашкільної роботи відповідно до законодавства.

4.4. Сприяти запровадженню недержавного пенсійного забезпечення шляхом розроблення програм недержавного пенсійного забезпечення працівників підприємств з внесенням відповідних змін до колективних договорів, проведення системних цілеспрямованих державних кампаній для роз'яснення населенню та роботодавцям питання щодо необхідності їх участі у недержавному пенсійному забезпеченні як одному з основних елементів системи соціального захисту населення.

4.5. Вживати заходів для поліпшення умов доступу осіб з обмеженими фізичними і розумовими можливостями до послуг, що надаються установами та організаціями соціальної інфраструктури.

4.6. Рекомендувати передбачати включення під час укладання галузевих, регіональних угод та колективних договорів зобов'язань щодо соціального захисту ветеранів праці та людей похилого віку.

4.7. Опрацювати пропозиції щодо диференційованого підходу до визначення соціального нормативу для вагітних жінок, який передбачає додаткові витрати на підвищення рівня калорійності, вітамінізації харчування, на додаткове медичне обслуговування, непродовольчі товари, транспортні послуги.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

4.8. Подавати Стороні профспілок та всеукраїнським об'єднанням організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, інформацію про:

фактичну величину прожиткового мінімуму на одну особу на місяць та для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення в цілому по Україні та в розрізі регіонів - щомісяця;

основні показники рівня життя населення та бідності - щокварталу.

4.9. Приймати за погодженням із Стороною профспілок відповідно до Угоди рішення про зміну діючих тарифів і норм для населення, які затверджуються центральними органами виконавчої влади відповідно до їх повноважень (на електроенергію, газ, послуги транспорту і зв'язку), а також порядок і норми надання субсидій на житлово-комунальні послуги.

4.10. Не допускати подання на розгляд Верховної Ради України та прийняття Кабінетом Міністрів України, іншими органами виконавчої влади рішень щодо фінансування державних витрат за рахунок коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

4.11. Не допускати зниження рівня діючого пенсійного забезпечення, зменшення обсягів існуючих державних соціальних пільг, компенсацій, доплат і допомоги без відшкодування втрачених доходів, передбачених законодавством на час підписання Угоди, та забезпечити їх подальше підвищення під час

внесення змін до Законів України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” та “Про правовий режим територій, що зазнали радіоактивного забруднення, внаслідок Чорнобильської катастрофи”.

4.12. Визначати щороку до 1 липня величину (розмір) прожиткового мінімуму на відповідний рік за погодженням із Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

4.13. Під час розроблення проектів законодавчих та нормативно-правових актів у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування та недержавного пенсійного забезпечення, в тому числі щодо зміни об'єкта страхування, умов забезпечення, інших правових чи організаційних питань забезпечувати їх попередній розгляд і узгодження із Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

4.14. Щороку під час розроблення законопроекту про Державний бюджет України передбачати:

а) кошти на підтримку невиробничої сфери УТОГ і УТОС та на забезпечення житлом інвалідів із слуху та зору;

б) субвенції (дотації) місцевим бюджетам на здешевлення підприємствам житлово-комунального господарства вартості газу та електроенергії до розміру цін (тарифів), установлених для населення, в частині обсягу послуг, що надаються населенню;

в) видатки на фінансування виплати компенсацій і допомоги відповідно до вимог Закону України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.

4.15. Розробити та затвердити Методику обчислення сукупного доходу сім'ї, що застосовується для призначення державної соціальної допомоги, без урахування в ньому сум сплачених податків та внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування та визначити за участю соціальних партнерів можливість її запровадження у 2009 році.

4.16. Розробити рекомендації щодо формування в місцевих бюджетах коштів на відшкодування втрат підприємств, що пов'язані із затвердженням цін і тарифів на житлово-комунальні послуги, послуги транспорту нижчими від розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво.

4.17. Забезпечувати своєчасне перерахування субвенцій державного бюджету місцевим бюджетам для відшкодування фактичних видатків за надані населенню пільги та субсидії на оплату житлово-комунальних послуг та компенсацію пільгового проїзду окремих категорій громадян.

Протягом 2008 року затвердити норми проїзду пільгових категорій населення у громадському транспорті та визначити порядок їх обліку.

4.18. Протягом 2008 року підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України:

4.18.1. законодавчі пропозиції щодо:

а) відміни показника “рівень забезпечення прожиткового мінімуму” при визначенні права на надання та розмірів соціальної допомоги, замість якого використовувати базовий державний соціальний стандарт – прожитковий мінімум;

б) здійснення повного розмежування фінансування Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування на випадок безробіття та органів Державного центру зайнятості України з метою недопущення утримання апарату Державного центру зайнятості за рахунок страхових коштів;

в) перегляду величини оцінки одного року страхового стажу з метою забезпечення справедливої диференціації розміру пенсій. Зокрема, з 1 жовтня 2008 р. забезпечити величину оцінки одного року страхового стажу для призначення пенсій у розмірі 1,35 відсотка.

4.18.2. проект Державної програми забезпечення доступним житлом населення з різним рівнем доходів.

4.19. Провести у 2008 році консультації із Стороною профспілок та всеукраїнськими об’єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб’єктами Угоди, і розробити пропозиції щодо вдосконалення системи адресної підтримки малозабезпечених верств населення шляхом надання субсидій для оплати житлово-комунальних послуг.

4.20. До 1 липня 2008 р. розробити механізм обчислення категорій громадян, яким надаються пільги на проїзд у пасажирському міському транспорті, та порядок розрахунків втрат транспортних підприємств від пільгових перевезень.

4.21. До 2009 року за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об’єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб’єктами Угоди, вивчити питання щодо ратифікації Україною Європейського кодексу соціального забезпечення, Конвенції МОП № 102 “Про мінімальні норми соціального забезпечення”, Конвенції МОП № 117 “Про основні цілі та норми соціальної політики” та внести відповідні законопроекти до Верховної Ради України за умови погодження їх із сторонами соціального діалогу.

4.22. До 1 липня 2008 р. за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об’єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб’єктами Угоди, розробити та подати до Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до законів з питань загальнообов’язкового державного соціального страхування щодо скасування норм, які передбачають залучення коштів страхових фондів на фінансування невластивих їм витрат, не мають профілактичної спрямованості, та не передбачають скорочення страхових випадків у відповідній сфері страхування.

4.23. У 2008 році за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, провести консультації і розробити пропозиції щодо вдосконалення законодавства з питань працевлаштування осіб, не здатних на рівних конкурувати на ринку праці, в тому числі осіб з обмеженими фізичними можливостями.

4.24. Вносити зміни до Методики визначення прожиткового мінімуму на одну особу та для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, за погодженням із Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

4.25. До 1 червня 2008 р. за участю Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, підготувати пропозиції щодо удосконалення методології формування прожиткового мінімуму відповідно до законодавства та з урахуванням міжнародних стандартів і внести їх на розгляд тристоронньої експертної комісії.

Висновки і пропозиції експертної комісії врахувати при визначенні величини прожиткового мінімуму під час формування проекту Державного бюджету України на 2009 рік.

4.26. До 1 січня 2009 р. провести актуарні розрахунки щодо можливості забезпечення для застрахованих осіб:

а) відшкодування заробітної плати за рахунок страхових виплатами у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування до 2009 року на рівні не менш як:

на випадок безробіття – 45 відсотків;

за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника – 40 відсотків;

для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку – 45 відсотків;

б) мінімальних гарантій матеріального забезпечення на випадок безробіття та для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку на рівні не менш як:

з 2009 року – 75 відсотків прожиткового мінімуму;

з 2010 року – 100 відсотків прожиткового мінімуму.

4.27. Проекти рішень про внесення змін до законів та інших нормативно-правових актів стосовно пільг, які надаються громадянам, погоджувати із Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

II. У сфері задоволення духовних потреб людини

Сторони домовилися:

4.28. Сприяти залученню до занять народною творчістю працівників і членів їх сімей на базі культурно-освітніх закладів та клубних формувань при підприємствах, організаціях та установах незалежно від форми власності, використовуючи для цього всі можливі джерела фінансування.

4.29. Сприяти розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні, залучати до систематичних занять різними формами фізичної культури та масового спорту працівників, членів їх сімей, в тому числі осіб, об'єднаних у фізкультурно-спортивні товариства.

4.30. Щороку вживати заходів, спрямованих на проведення оздоровчої кампанії серед дітей, насамперед незахищених категорій, у тому числі з визначенням щороку державного замовлення на їх оздоровлення.

4.31. Рекомендувати під час укладення колективних договорів та угод передбачати вирішення питання щодо розвитку культури, фізичного виховання та спорту, дитячого оздоровлення, молодіжної та гендерної політики.

4.32. Рекомендувати створювати на підприємствах, в установах та організаціях колективи фізичної культури і спортивні клуби, а в трудових колективах з чисельністю не менш як 500 осіб – передбачати в штатному розкладі посаду інструктора з фізичної культури і спорту, водночас не допускаючи скорочення штатних одиниць зазначених фахівців.

4.33. Рекомендувати підприємствам державної та комунальної форми власності включати в колективні договори і угоди положення щодо зміни форми власності або перепрофілювання об'єктів соціально-культурного, оздоровчого призначення, які перебувають на їх балансі.

Сторона власників зобов'язується:

4.34. Рекомендувати відповідно до вимог статті 44 Закону України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності” відраховувати первинним профспілковим організаціям підприємств виробничої і соціально-побутової сфери, агропромислового комплексу на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу кошти в розмірах, передбачених колективними договорами і угодами.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

4.35. Передбачати щороку у проекті Державного бюджету України на відповідний рік з урахуванням можливостей його збалансування:

а) кошти на оздоровлення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей із малозабезпечених сімей, у тому числі дітей зазначених категорій, які проживають у сільській місцевості;

б) видатки для надання кредитів на здобуття вищої освіти;

в) видатки для забезпечення виконання прийнятих рішень щодо підвищення розміру стипендій;

г) видатки для підтримки діяльності фізкультурно-спортивних товариств;

д) кошти для фінансування Державної програми забезпечення молоді житлом на 2002–2012 роки.

4.36. Розробити і затвердити державні соціальні стандарти та показники якості послуг, що надаються населенню закладами, підприємствами, установами та організаціями культури і охорони здоров'я.

4.37. Провести протягом 2008–2009 років інвентаризацію функціонуючих культурно-освітніх та фізкультурно-спортивних закладів підприємств, установ та організацій.

4.38. Удосконалити порядок проведення сертифікації послуг з розміщення і харчування дітей в дитячих оздоровчих закладах, передбачивши її здійснення на безоплатній основі.

4.39. Рекомендувати згідно із статтею 44 Закону України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності” передбачати відрахування профспілковим комітетам установ та організацій бюджетної сфери на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу кошти в розмірах, передбачених колективними договорами, але не менш як 0,3 відсотка фонду оплати праці.

4.40. Розробити проект Державної програми розвитку об'єктів соціального призначення.

Сторона профспілок зобов'язується:

4.41. Брати активну участь у виконанні державних програм культурно-мистецького та фізкультурно-спортивного спрямування.

4.42. Проводити щороку:

а) в усіх регіонах Всеукраїнський фестиваль аматорської творчості та реалізувати інші культурно-мистецькі проекти;

б) Всеукраїнський огляд на кращого працівника культурно-освітнього закладу та огляд-конкурс на кращий культурно-освітній заклад трудових колективів та профспілок;

в) серед трудящих, членів їх сімей, вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл фізкультурно-масові, спортивні заходи всіх рівнів (всеукраїнські галузеві та регіональні спартакіади, змагання з видів спорту, кроси, турніри, регати тощо);

г) Всеукраїнський огляд роботи профспілок і трудових колективів на кращу організацію літнього оздоровлення і відпочинку дітей.

4.43. Сприяти розширенню представництва жінок в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, на керівних посадах у сфері виробництва, у виборних органах профспілок та інших громадських організацій.

4.44. Здійснювати громадський контроль за працевлаштуванням молоді, створенням належних умов для її адаптації у трудових колективах, підвищення кваліфікації та професійної майстерності, задоволення її культурно-освітніх та оздоровчих потреб.

4.45. Проводити серед працівників та членів їх сімей активну роз'яснювальну роботу щодо шкідливості вживання алкогольних, наркотичних та аналогічних речовин, насамперед на робочому місці.

4.46. Інформувати громадськість через засоби масової інформації про використання коштів, спрямованих роботодавцями на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботи.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

З метою координації діяльності, пов'язаної з колективно-договірним регулюванням соціально-економічних і трудових відносин, та вдосконалення соціального діалогу,

Сторони домовилися:

1. Здійснювати соціальний діалог з питань проведення державної соціально-економічної політики, в тому числі під час розроблення проектів актів законодавства, які стосуються економічних і соціально-трудова відносин, соціального захисту населення, і розглядати їх за участю всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, та Сторони профспілок у порядку згідно з додатками 5 та 6, відповідно до Рекомендації МОП № 113 щодо консультацій та співробітництва між державною владою та організаціями підприємців і працівників у галузевому та національному масштабі.

2. Не допускати внесення на розгляд Кабінету Міністрів України та прийняття ним актів законодавства, які стосуються соціально-економічних, трудових прав та інтересів працівників і роботодавців без проведення попереднього соціального діалогу.

3. Забезпечити здійснення публічного соціального діалогу з питань проведення державної політики та виконання Угоди.

Забезпечувати висвітлення проблем соціального діалогу у програмах телебачення та в інших засобах масової інформації.

4. Проводити в рамках тристоронніх органів соціального діалогу відповідного рівня навчання фахівців від профспілок, організацій роботодавців, органів виконавчої влади з питань соціального діалогу.

5. Розробляти щороку за участю Сторін соціального діалогу план законопроектної роботи.

6. Проводити переговори в рамках Угоди на наступний рік щодо встановлення основних державних соціальних гарантій для працівників.

7. Рекомендувати Сторонам соціального діалогу приводити норми та положення угод нижчого рівня та колективних договорів у відповідність з Угодою, укладати територіальні галузеві угоди за ініціативою однієї із Сторін.

8. Рекомендувати центральним та місцевим органам виконавчої влади включати до складу їх колегій представників профспілок та організацій роботодавців і підприємців, їх об'єднань, які є суб'єктами Угоди, угод відповідного рівня.

9. Всебічно сприяти вдосконаленню нормативно-правової бази з питань регулювання соціально-економічних і трудових відносин, здійсненню соціального діалогу на тристоронній основі, відстоювати у Верховній Раді України досягнуті домовленості щодо законопроектів, розроблених і погоджених Сторонами.

10. Сприяти діяльності профспілок і організацій роботодавців і підприємців, їх консолідації в об'єднання з метою формування сторін соціального діалогу на всіх рівнях колективно-договірних відносин.

11. Створювати умови для реалізації прав і гарантій діяльності профспілок та організацій роботодавців і підприємців, визначених законодавством.

12. Сприяти укладенню угод на галузевому і регіональному рівні та колективних договорів на підприємствах, в установах і організаціях усіх форм власності, що перебувають у сфері дії Сторін, а також приведення їх положень у відповідність з Угодою.

З метою забезпечення реалізації положень цієї Угоди, здійснення контролю за її виконанням

Сторони зобов'язуються:

13. Забезпечувати участь уповноважених представників від всеукраїнських профспілок та профспілкових об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, на засіданнях урядових комітетів та Кабінету Міністрів України під час розгляду нормативно-правових актів, що є предметом Угоди.

14. Протягом двох місяців після підписання Угоди затвердити і передати одна одній заходи щодо її виконання.

15. Здійснювати разом контроль за виконанням Угоди, зокрема:

щокварталу аналізувати хід виконання Угоди і подавати відповідну інформацію іншій Стороні;

один раз на півроку розглядати стан виконання Угоди на засіданні спільної робочої комісії Сторін та інформувати громадськість.

16. Розробити у місячний строк після підписання Угоди критерії оцінки виконання її положень.

17. Вирішувати спірні питання та проблеми загальнонаціонального рівня, що виникають під час виконання Угоди, шляхом проведення консультацій і переговорів.

18. Надавати на безоплатній основі наявну інформацію з питань, які є предметом Угоди.

19. Вносити зміни до Угоди за взаємною згодою згідно з результатами переговорів Сторін.

20. Опублікувати Угоду у газетах “Урядовий кур'єр”, „Профспілкові вісті”, засобах масової інформації та розмістити її на офіційних веб-сайтах Сторін.

21. Сторони визнають право всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, всеукраїнських профспілок та профоб'єднань, які не брали участі у переговорах, на приєднання до Угоди протягом усього строку її дії за умови, що вони візьмуть на себе зобов'язання щодо її виконання у порядку згідно з додатком 7.

Ця Угода підписана у трьох примірниках, які мають однакову юридичну силу.

Угоду підписали:

**Від Сторони власників та
уповноважених ними органів:**

Прем'єр - міністр України

Ю. ТИМОШЕНКО

Від Сторони профспілок:

**Керівник Спільного
представницького органу
всеукраїнських профспілок та
профспілкових об'єднань,
Голова Федерації професійних
спілок**

О. ЮРКІН

**Генеральний директор Федерації
роботодавців України**

голова Професійної спілки
авіабудівників України

В. ГРИЩЕНКО

Я. ЖУГАЄВИЧ

**Виконуючий обов'язки
президента Всеукраїнської
асоціації роботодавців, Спілки
підприємців малих, середніх і
приватизованих підприємств
України**

голова ЦК Професійної спілки
авіапрацівників України

В. БИКОВЕЦЬ

І. ЗВІННИК

**Президент Спілки орендарів і
підприємців України**

голова Професійної спілки
працівників автомобільного
транспорту та шляхового
господарства України

В. ХМІЛЬОВСЬКИЙ

А. КОРОЛЬ

голова Профспілки працівників
автомобільного та
сільськогосподарського
машинобудування України

В. ДУДНИК

голова Професійної спілки
працівників агропромислового
комплексу України

В. ЧЕПУР

голова Професійної спілки
працівників атомної енергетики та
промисловості України

В. МАТОВ

голова Професійної спілки
працівників будівництва і
промисловості будівельних
матеріалів України

В. ЯНЬШИН

голова ЦК Професійної спілки
працівників вугільної
промисловості України

В. ТУРМАНОВ

голова Професійної спілки
працівників газових господарств
України

І. ЯРОВИЙ

голова ЦК Профспілки
працівників геології, геодезії та
картографії України

В. СУПРУН

голова ЦК Професійної спілки
працівників державних установ
України

Т. НІКІТІНА

голова Профспілки працівників енергетики та електротехнічної промисловості України

С. ШИШОВ

голова Професійної спілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України

О. РОМАНЮК

голова ЦК Професійної спілки працівників космічного та загального машинобудування України

В. ЛИТВИН

голова ЦК Професійної спілки працівників зв'язку України

В. ЄФРЕМОВ

голова ЦР Профспілки працівників інноваційних і малих підприємств України

В. БОНДАРЕНКО

голова Професійної спілки
працівників культури України

Л. ПЕРЕЛИГІНА

голова Профспілки працівників
лісових галузей України

В. СІБІЛЬОВ

голова Професійної спілки
працівників лісового господарства
України

С. КРИВОВ'ЯЗИЙ

голова ЦР Професійної спілки
машинобудівників та
приладобудівників України

А. КУБРАЧЕНКО

голова Профспілки працівників
машинобудування та
металообробки України

А. ТАРАНЧУК

голова ЦК Профспілки трудящих
металургійної та гірничодобувної
промисловості України

В. КАЗАЧЕНКО

голова ЦК Професійної спілки
працівників молодіжних житлових
комплексів та комітетів місцевого
самоврядування України

Н. КАРАВАН

голова Професійної спілки
робітників морського транспорту
України

М. КІРЄЄВ

голова Профспілки працівників
нафтової і газової промисловості
України

О. ПОПЕЛ

голова Професійної спілки
працівників оборонної
промисловості України

О. ЧЕРНИШ

голова Профспілки працівників
освіти і науки України

Л. САЧКОВ

голова Професійної спілки
працівників охорони здоров'я
України

Т. КАЗАРІНА

голова Професійної спілки
працівників Промінвестбанку
України

П. ХАРЧЕНКО

голова Професійної спілки
працівників радіоелектроніки та
машинобудування України

Г. ОЛЬХОВЕЦЬ

голова Професійної спілки
працівників рибного господарства
України

М. ПЕТРОВ

голова Української професійної
спілки працівників річкового
транспорту

М. БАРАНОВСЬКА

президент Української федерації
профспілкових організацій -
Профспілки працівників спільних
підприємств

А. МИХАЙЛЕНКО

голова ЦК Профспілки
працівників споживчої кооперації
України

В. ЛЕВИЦЬКИЙ

голова Професійної спілки
працівників суднобудування
України

М. БУТЕНКО

голова Профспілки працівників
текстильної та легкої
промисловості України

О. ЄФІМЕНКО

голова Всеукраїнської профспілки
працівників і підприємців торгівлі,
громадського харчування та
послуг

Т. ЯСЬКО

голова Всеукраїнської професійної
спілки “Футбол України”

І. ГАТАУЛЛІН

голова Професійної спілки
працівників хімічних та
нафтохімічних галузей
промисловості України

В. МОЙСЮК

голова Ради Всеукраїнської
незалежної професійної спілки
працівників транспорту

В. ГЕРБЕДА

голова Профспілки працівників
соціальної сфери України

В. ТЬОТКІН

генеральний секретар
Національної конфедерації
профспілок України

П. ПЕТРИЧЕНКО

заступник голови ЦК
Всеукраїнської профспілки
працівників науки, виробництва та
фінансів

О. СТЕПАНЕНКО

голова Федерації морських
професійних спілок України

М. БАРСЬКИЙ

голова Української профспілки
працівників транспорту та докерів

В. ЦУРКАН

перший заступник голови
Професійної спілки водного
господарства України

В. КАМІНСЬКИЙ

голова ЦР Всеукраїнської
профспілки працівників органів
державної податкової служби

О. КИСЛИЦЯ

голова Всеукраїнської професійної
спілки робітників промисловості і
підприємців

В. МІТЬКО

голова Національної професійної
спілки арбітражних керуючих
України

А. В'ЯЗОВЧЕНКО

голова Національного форуму
профспілок України, голова
Всеукраїнської професійної спілки
працівників морської та
рибогосподарської галузі

М. ЯКІБЧУК

президент Професійної спілки –
Асоціація льотного складу
цивільної авіації України

В. РВАЧОВ

голова Профспілки працівників
митних органів України

М. МЕЛЬНИК

голова Всеукраїнської профспілки
працівників органів державної
статистики

М. СИДОРЕНКО

голова Професійної спілки
атестованих працівників органів
внутрішніх справ України

А. ОНИЦУК

голова Всеукраїнської профспілки
працівників сфери обслуговування
і торгівлі “Порука”

Е. КРАВЧЕНКО

голова Конфедерації вільних профспілок України, голова Незалежної профспілки гірників України

М. ВОЛИНЕЦЬ

голова Вільної профспілки залізничників України

Г. НЕДВИГА

голова Федерації профспілок працівників кооперації та інших форм підприємництва України, голова Всеукраїнської професійної спілки працівників малого та середнього бізнесу “Єднання”

Н. КОЖЕВІНА

голова Всеукраїнської профспілки працівників мігрантів в Україні та за її межами

С. ОЛІЙНИК

голова Профспілки працівників Національної академії наук України

А. ШИРОКОВ

голова Вільної профспілки
машиністів України

С. КАРІКОВ

голова ЦР Незалежної галузевої
професійної спілки енергетиків
України

В. ПОГОРІЛИЙ

голова Федерації профспілок
транспортників України, голова
Ради Профспілки залізничників і
транспортних будівельників
України

В. ТКАЧОВ

голова Української міжгалузевої
республіканської профспілки
“Праця”

С. СИРОВАТСЬКА

голова Конфедерації Праці
України

В. МАРЧЕНКО

генеральний секретар Федерації
професійних спілок працівників
водного транспорту та плавскладу
України

Є. ОМЕЛЬЧУК

голова Всеукраїнської професійної спілки працівників кооперації та інших форм підприємництва України

В. НОВІКОВ

голова Всеукраїнської профспілки харчової та переробної промисловості

С. ФЕДОРЕНКО

голова ЦК Всеукраїнської профспілки працівників харчової, переробної промисловості та суміжних галузей

А. ТЕЛЬНИХ

голова ЦК Всеукраїнської профспілки працівників Збройних Сил України

Д. МІРОШНИЧЕНКО

голова Ради Профспілки працівників вільного підприємництва України

М. КАТЕРИНЮК

голова Всеукраїнської професійної спілки „Столиця-Регіони”

В. РОЙ

**ПЕРЕЛІК
суб'єктів Сторони власників Генеральної угоди**

Кабінет Міністрів України

Федерація роботодавців України

Всеукраїнська асоціація роботодавців

Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України

Спілка орендарів і підприємців України

**ПЕРЕЛІК
організацій роботодавців і підприємців та їх об'єднань,
інтереси яких представляє Федерація роботодавців України**

Республіканська організація роботодавців „Організація роботодавців Криму” – представляє інтереси однієї територіальної обласної, чотирьох галузевих, чотирнадцяти міських та районних організацій роботодавців

Спілка підприємців та роботодавців Криму – представляє інтереси однієї територіальної обласної, дев'яти галузевих, одинадцяти міських, п'яти районних організацій роботодавців

Вінницьке обласне об'єднання роботодавців – представляє інтереси однієї територіальної обласної, дванадцяти галузевих, тридцяти районних організацій роботодавців (об'єднань)

Волинське обласне об'єднання організацій роботодавців – представляє інтереси однієї територіальної обласної, дванадцяти галузевих, чотирьох міських та шістнадцяти районних організацій роботодавців (об'єднань)

Федерація організацій роботодавців Дніпропетровщини – представляє інтереси однієї територіальної обласної, семи галузевих, трьох міських та районних організацій роботодавців (об'єднань)

Донецька обласна організація роботодавців – представляє інтереси однієї територіальної обласної, однієї галузевої, двадцяти двох міських та районних організацій роботодавців

Житомирська обласна організація роботодавців – представляє інтереси однієї територіальної обласної, чотирьох галузевих, чотирьох міських та шістнадцяти районних організацій роботодавців

Обласна організація роботодавців „Закарпаття” – представляє інтереси однієї територіальної обласної, шістнадцяти міських та районних організацій роботодавців

Запорізька обласна федерація роботодавців – представляє інтереси однієї територіальної обласної, одинадцяти галузевих, чотирьох міських та дванадцяти районних організацій роботодавців (об’єднань)

Івано-Франківська обласна організація роботодавців – представляє інтереси однієї територіальної обласної, трьох галузевих, чотирьох міських та семи районних організацій роботодавців

Федерація роботодавців Київського регіону „Київщина”

Перше київське об’єднання організацій роботодавців „Столиця”

Київська міська асоціація роботодавців

Київська міська організація роботодавців

Організація роботодавців Кіровоградської області – представляє інтереси однієї територіальної обласної, однієї галузевої, дев’яти міських та районних організацій роботодавців

Об’єднання організацій роботодавців Луганської області – представляє інтереси восьми галузевих та двох міських організацій роботодавців (об’єднань)

Луганський обласний союз роботодавців – представляє інтереси двох територіальних обласних, трьох галузевих та чотирьох міських організацій роботодавців

Львівське об’єднання організацій роботодавців – представляє інтереси десяти територіальних обласних, п’ятнадцяти галузевих та дев’яти міських організацій роботодавців (об’єднань)

Миколаївська обласна організація роботодавців „Промисловці та підприємці Миколаївщини” – представляє інтереси однієї територіальної обласної, восьми галузевих та дев’яти міських та районних організацій роботодавців

Одеська обласна організація роботодавців – представляє інтереси двох територіальних обласних, восьми галузевих, чотирьох міських та восьми районних організацій роботодавців

Полтавська обласна організація роботодавців – представляє інтереси однієї територіальної обласної, двох галузевих, двох міських та районних організацій роботодавців

Об’єднання організацій роботодавців Рівненської області – представляє інтереси однієї територіальної обласної, восьми галузевих, однієї міської, десяти територіальних та семи галузевих районних організацій роботодавців (об’єднань)

Сумська обласна організація роботодавців „Сумський регіон” – представляє інтереси однієї територіальної обласної, восьми галузевих та шести міських організацій роботодавців

Організація роботодавців Тернопільської області – представляє інтереси однієї територіальної обласної, шести галузевих та двох районних організацій роботодавців

Харківська обласна організація роботодавців „Граніт” – представляє інтереси однієї територіальної обласної, шести галузевих та двох районних організацій роботодавців

Херсонська обласна організація роботодавців – представляє інтереси однієї територіальної обласної, шести галузевих, трьох міських та районних організацій роботодавців

Об’єднання організацій роботодавців Хмельницької області – представляє інтереси однієї територіальної обласної, восьми галузевих та п’яти міських та районних організацій роботодавців (об’єднань)

Черкаське обласне об’єднання організацій роботодавців – представляє інтереси однієї територіальної обласної, шести галузевих, одинадцяти міських та сорока районних організацій роботодавців (об’єднань)

Організація роботодавців Чернівецької області – представляє інтереси територіальної обласної, однієї галузевої, двох міських та одинадцяти районних організацій роботодавців

Чернігівське обласне об’єднання організацій роботодавців – представляє інтереси однієї територіальної обласної, двох галузевих та сімнадцяти районних організацій роботодавців (об’єднань)

Севастопольська міська організація роботодавців – представляє інтереси однієї галузевої організації роботодавців

Всеукраїнське об’єднання галузевих організацій роботодавців хімічної та нафтохімічної промисловості

Українська організація роботодавців легкої промисловості

Всеукраїнське галузеве об’єднання організацій роботодавців побутового обслуговування населення

Асоціація підприємств виробників та ремонтників сільськогосподарської техніки України

Всеукраїнське галузеве об’єднання організацій роботодавців деревообробної промисловості

Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців галузі охорони здоров’я

Чорноморська регіональна організація роботодавців підприємств по працевлаштуванню моряків

Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців транспорту „Федерація роботодавців транспорту України”

Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців „Федерація роботодавців скляної промисловості України”

Українське об’єднання організацій роботодавців агропромислового комплексу „Українська аграрна конфедерація”

Об’єднання організацій роботодавців морської індустрії України „Укрморпром”

Всеукраїнське галузеве об’єднання організацій роботодавців вугільної промисловості „Укрвуглероботодавці”

Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців галузі культури, відпочинку та розваг „Всеукраїнська спілка підприємців індустрії розваг”

Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців хлібопекарської галузі „Укрхлібпром”

Громадська організація „Енергетична асоціація України”

Всеукраїнська громадська організація „Український союз виробників протипожежної продукції та послуг”

ПЕРЕЛІК

**всеукраїнських об'єднань підприємців, інтереси яких представляє
Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України**

Асоціація приватних пекарів та кондитерів України

ПЕРЕЛІК

**всеукраїнських об'єднань підприємців, інтереси яких представляє
Спілка орендарів і підприємців України**

Асоціація роботодавців торгівлі та комерційної сфери економіки України

Всеукраїнська спілка працівників торгівлі та послуг „Трудова співдружність”

Асоціація фахівців з нерухомості (ріелторів) України

ПЕРЕЛІК
всеукраїнських профспілок та профспілкових об'єднань – суб'єктів
Генеральної угоди на 2008-2009 роки

Федерація професійних спілок України та її членські організації:

- Професійна спілка авіабудівників України
- Професійна спілка авіапрацівників України
- Професійна спілка працівників автомобільного транспорту та шляхового господарства України
- Професійна спілка працівників автомобільного та сільськогосподарського машинобудування України
- Професійна спілка працівників агропромислового комплексу України
- Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
- Професійна спілка працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України
- Професійна спілка працівників вугільної промисловості України
- Професійна спілка працівників газових господарств України
- Професійна спілка працівників геології, геодезії та картографії України
- Професійна спілка працівників державних установ України
- Професійна спілка працівників енергетики та електротехнічної промисловості України
- Професійна спілка працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України
- Професійна спілка працівників космічного та загального машинобудування України
- Професійна спілка працівників зв'язку України
- Професійна спілка працівників інноваційних і малих підприємств України
- Професійна спілка працівників культури України
- Професійна спілка працівників лісових галузей України
- Професійна спілка працівників лісового господарства України

Професійна спілка машинобудівників та приладобудівників України
Професійна спілка працівників машинобудування та металообробки України

Професійна спілка трудящих металургійної та гірничодобувної промисловості України

Професійна спілка працівників молодіжних житлових комплексів та комітетів місцевого самоврядування України

Професійна спілка робітників морського транспорту України

Професійна спілка працівників нафтової і газової промисловості України

Професійна спілка працівників оборонної промисловості України

Професійна спілка працівників освіти і науки України

Професійна спілка працівників охорони здоров'я України

Професійна спілка працівників Промінвестбанку України

Професійна спілка працівників радіоелектроніки та машинобудування України

Професійна спілка працівників рибного господарства України

Українська професійна спілка працівників річкового транспорту

Українська Федерація профспілкових організацій – професійна спілка працівників спільних підприємств

Професійна спілка працівників споживчої кооперації України

Професійна спілка працівників суднобудування України

Професійна спілка працівників текстильної та легкої промисловості України

Всеукраїнська профспілка працівників і підприємців, торгівлі, громадського харчування та послуг

Всеукраїнська незалежна професійна спілка працівників транспорту

Всеукраїнська професійна спілка “Футбол України”

Професійна спілка працівників хімічних та нафтохімічних галузей промисловості України

Професійна спілка працівників соціальної сфери України

Національна конфедерація професійних спілок України та її членські організації:

Федерація морських профспілок України

Українська професійна спілка працівників транспорту та докерів

Професійна спілка водного господарства України

Всеукраїнська професійна спілка працівників науки виробництва та фінансів

Всеукраїнська професійна спілка працівників органів державної податкової служби

Всеукраїнська професійна спілка робітників промисловості і підприємців

Національна професійна спілка арбітражних керуючих України

Національний форум професійних спілок України та її членські організації:

Всеукраїнська професійна спілка працівників морської та рибогосподарської галузі

Професійна спілка-Асоціація льотного складу цивільної авіації України

Професійна спілка працівників митних органів України

Всеукраїнська професійна спілка працівників органів державної статистики

Професійна спілка атестованих працівників органів внутрішніх справ України

Всеукраїнська профспілка працівників сфери обслуговування і торгівлі “Порука”

Конфедерація вільних професійних спілок України та її членські організації:

Незалежна професійна спілка гірників України

Вільна професійна спілка залізничників України

Федерація професійних спілок працівників кооперації та інших форм підприємництва України та її членські організації:

Всеукраїнська професійна спілка працівників малого та середнього бізнесу “Єднання”

Всеукраїнська професійна спілка працівників мігрантів в Україні та за її межами

Федерація професійних спілок транспортників України та її членські організації:

Професійна спілка залізничників і транспортних будівельників України

Українська міжгалузева республіканська професійна спілка “Праця”

Інші всеукраїнські професійні спілки та профспілкові об'єднання:

Профспілка працівників Національної академії наук України

Вільна профспілка машиністів України

Незалежна галузева професійна спілка енергетиків України

Конфедерація праці України

Федерація професійних спілок працівників водного транспорту та плавскладу України

Всеукраїнська професійна спілка працівників кооперації та інших форм підприємництва

Всеукраїнська професійна спілка харчової та переробної промисловості

Всеукраїнська профспілка працівників харчової, переробної промисловості та суміжних галузей

Всеукраїнська професійна спілка працівників Збройних сил України

Професійна спілка працівників вільного підприємництва України

Всеукраїнська професійна спілка “Столиця-Регіони”

ПЕРЕЛІК І РОЗМІРИ ДОПЛАТ ТА НАДБАВОК
до тарифних ставок, окладів і посадових окладів працівників об'єднань,
підприємств і організацій, що мають міжгалузевий характер, для встановлення
у галузевих, регіональних угодах та колективних договорах

Найменування доплат і надбавок	Розміри доплат і надбавок
ДОПЛАТИ:	
За суміщення професій (посад)	доплата одному працівнику не обмежується максимальним розміром і встановлюється в межах економії фонду заробітної плати за тарифною ставкою і окладом суміщеної посади працівників
За розширення зони обслуговування або збільшення обсягу робіт	розмір доплати одному працівнику не обмежується і визначається наявністю економії за тарифними ставками і окладами, які могли б виплачуватися за умови дотримання нормативної чисельності працівників
За виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника	до 100 відсотків тарифної ставки (окладу, посадового окладу) відсутнього працівника
За роботу у важких і шкідливих та особливо важких і особливо шкідливих умовах праці	за роботу у важких і шкідливих умовах праці – 4, 8 і 12 відсотків тарифної ставки (окладу) за роботу в особливо важких і особливо шкідливих умовах праці – 16, 20 і 24 відсотки тарифної ставки (окладу)
За інтенсивність праці	до 12 відсотків тарифної ставки (окладу)
На період освоєння нових норм трудових затрат	підвищення відрядних розцінок до 20 відсотків підвищення тарифних ставок до 10 відсотків
За керівництво бригадою (бригадиру, не звільненому від основної роботи)	доплата диференціюється залежно від кількості робітників у бригаді (до 10, понад 10, понад 25 осіб) конкретний розмір доплати визначається

Найменування доплат і надбавок	Розміри доплат і надбавок
ДОПЛАТИ:	
	галузевими (регіональними) угодами залежно від розміру ставки розряду, присвоєного бригадиру якщо чисельність ланки більш ніж п'ять осіб, ланковим встановлюється доплата в розмірі до 50 відсотків відповідної доплати бригадира
За роботу у вечірній час – з 18 до 22 години (при багатозмінному режимі роботи)	20 відсотків годинної тарифної ставки (окладу, посадового окладу) за кожну годину роботи в цей час
За роботу в нічний час	35 відсотків годинної тарифної ставки (посадового окладу) за кожну годину роботи в цей час
НАДБАВКИ:	
За високу професійну майстерність	Диференційовані надбавки до тарифних ставок (окладів) робітників: III розряду – 12 відсотків IV розряду – 16 відсотків V розряду – 20 відсотків VI і вищих розрядів – 24 відсотки тарифної ставки (окладу)
За класність водіям легкових і вантажних автомобілів, автобусів	водіям 2-го класу – 10 відсотків, 1-го класу – 25 відсотків встановленої тарифної ставки за відпрацьований водієм час
За класність машиністам електровозів, тепловозів, електропоїздів, дизель-поїздів	до 25 відсотків встановленої тарифної ставки за відпрацьований машиністом час
а високі досягнення у праці	до 50 відсотків посадового окладу
За виконання особливо важливої роботи на певний термін	до 50 відсотків посадового окладу

РЕГЛАМЕНТ
ведення колективних переговорів щодо встановлення
розміру мінімальної заробітної плати

1. Ведення переговорів з підготовки пропозицій щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати здійснюється спільною робочою комісією повноважних представників Сторін власників і профспілок (далі - комісія).

2. Склад Комісії повинен бути сформований з рівної кількості представників Сторін (по 10 осіб, у тому числі із Сторони власників п'ять представників від всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди) та затверджений не пізніше 25 лютого року, що передує наступному бюджетному періоду, керівниками робочих комісій Сторін.

3. Організаційне забезпечення першого засідання Комісії, яке проводиться до 5 березня року, що передує наступному бюджетному періоду, покладається на Міністерство праці та соціальної політики.

Місце проведення наступного засідання визначається Сторонами.

4. Кожна із Сторін обирає або призначає співголову комісії та його заступника, які уповноважені підписувати протоколи та рішення комісії.

Засідання комісії ведуть почергово співголови комісії від Сторін, а у разі їх відсутності – заступники.

5. Переговори проводяться протягом двох – чотирьох засідань поетапно:

- до подання Кабінетом Міністрів проекту основних напрямів бюджетної політики на відповідний рік (до 15 березня року, що передує наступному бюджетному періоду);

- до подання Кабінетом Міністрів на розгляд Верховною Радою проекту закону про Державний бюджет України з нормами щодо розміру мінімальної заробітної плати.

6. Реєстрація членів комісії проводиться кожною із Сторін перед початком переговорів, а також може повторно проводитися в ході переговорів (у разі необхідності з'ясування наявності кворуму).

Засідання є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини представників від кожної Сторони.

7. Переговори проводяться у формі відкритих засідань.

Сторони можуть запрошувати на засідання експертів, консультантів з окремих питань, яким може надаватися право на виступ за згодою співголів.

Сторона на протокольну чи письмову вимогу іншої Сторони повинна надати статистичну інформацію в обсягах, визначених Планом державних статистичних спостережень, а також інформаційно-аналітичні матеріали, які сприятимуть переговорам. Зазначені матеріали повинні бути надані не пізніше 10 днів з дня надходження запиту.

8. Члени комісії беруть участь в обговоренні з почерговим викладенням своєї позиції, аргументованої розрахунками та іншими аналітичними матеріалами обстежень підприємств різних галузей економіки.

Першим викладає позицію Кабінет Міністрів як вищий орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію в державі політики у сфері оплати праці та соціального захисту, і подає проект закону про Державний бюджет України.

Позиції Сторін повинні ґрунтуватися на нормах Конституції України, Законів України „Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” та „Про оплату праці”, Кодексу законів про працю України (після прийняття Верховною Радою - Трудового кодексу України) та враховувати норми міжнародного права, ратифіковані в Україні.

Тривалість виступів від Сторони не повинна перевищувати: для співголів комісії – 10 хвилин, членів комісії – 5, повторних виступів – 3 хвилини.

9. Дата проведення та попередній порядок денний наступного засідання визначається Сторонами на черговому засіданні комісії.

Порядок денний кожного засідання у разі потреби може за взаємною згодою Сторін коригуватися на початку роботи.

Щорічно на першому засіданні:

- 1) утворюється секретаріат комісії та призначається його керівник;
- 2) заслуховується і протоколюється повідомлення представника від Уряду про:

законодавство щодо визначення розміру мінімальної заробітної плати;

прогнози макроекономічні показники розвитку економіки;

пропозиції щодо базових параметрів та критеріїв для визначення розміру мінімальної заробітної плати, обґрунтовані розрахунки його розміру.

10. Рішення комісії оформляються відповідним протоколом, який ведеться на кожному засіданні і підписується співголовами комісії або їх заступниками, які вели переговори, та керівником секретаріату комісії протягом трьох днів. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини членів комісії від кожної Сторони.

11. Протоколи засідань комісії складаються у двох примірниках – по одному кожній Стороні; протокол тиражується кожною Стороною самостійно і його копія надається членам комісії до наступного засідання.

12. За підсумками засідання комісії Сторони можуть спільно або самостійно інформувати засоби масової інформації.

13. Кожна із Сторін під час засідань має право брати додаткові перерви до 30 хвилин для проведення консультацій з обговорюваного питання, але не більше однієї години (сумарно) за засідання.

14. Переговори можуть перериватись за ініціативою Сторін чи однієї із Сторін на погоджений між ними строк з метою додаткового вивчення аргументів та інформації, проведення консультацій без зміни кінцевого строку роботи комісії.

15. Перегляд узгоджених і прийнятих на засіданнях рішень допускається лише за спільною згодою Сторін, якщо за це проголосувало не менше двох третин членів комісії від кожної Сторони.

16. На останньому засіданні комісії формуються остаточні домовленості або розбіжності і оформляється заключний протокол. Заключний протокол передається Сторонам для розгляду на засіданнях робочих комісій.

17. У разі неузгодження позицій Сторін за результатами роботи комісії Сторони проводять додаткові консультації і переговори.

18. У разі розбіжності позицій Сторін Кабінет Міністрів додає до законопроекту про Державний бюджет України довідку про позиції Сторін.

Порядок проведення соціального діалогу

1. Обмін інформацією, консультації, переговори, узгоджувальні наради, робочі зустрічі, засідання відповідних тристоронніх органів (далі – соціальний діалог) здійснюються Сторонами з питань проведення державної соціально-економічної політики, в тому числі проектів законів (конвенцій Міжнародної організації праці, які подаються на ратифікацію Верховною Радою), інших проектів актів законодавства (далі – проекти актів).

Соціальний діалог проводиться також з питань подання на запит Верховної Ради висновків до законопроектів, внесених народними депутатами України, та прийняття Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, рішень стосовно взаємодії з Кабінетом Міністрів.

2. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, які за дорученням Кабінету Міністрів, є головними розробниками проектів актів (далі – розробник) ініціюють проведення соціального діалогу із Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

За результатами проведення соціального діалогу на запит розробника йому надаються інформаційно-аналітичні та інші необхідні матеріали.

3. Порядок проведення соціального діалогу та його оформлення визначається за домовленістю Сторін.

4. За ініціативою розробника залежно від змісту проекту акта він може бути внесений на розгляд тристоронніх органів соціального діалогу.

Розгляд Сторонами проектів актів

5. Розробник проекту акта із соціально-економічних і трудових питань та питань соціального захисту забезпечує представникам Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди:

ознайомлення з проектом;

розгляд пропозицій та зауважень до нього;

включення до складу робочої групи з розроблення проекту акта (у разі її утворення).

6. Проект акта із зазначенням строку подання пропозицій і зауважень розробник надсилає керівникові Спільного представницького органу Сторони

профспілок та керівникам всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди (на паперовому та електронному носіях інформації чи електронною поштою).

Проекти актів з питань окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування, зайнятості населення, ратифікації конвенцій Міжнародної організації праці розглядаються всеукраїнськими профспілками та профоб'єднаннями та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

Соціальні аспекти проекту Закону про Державний бюджет України на відповідний рік розглядаються Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

7. У разі коли розробник надсилає проект акта керівникові Спільного представницького органу Сторони профспілок та керівникам всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, зазначений проект розглядається у десятиденний строк з моменту отримання або у виняткових випадках за домовленістю Сторін у більш стислий строк.

8. У відповіді повинна зазначатися позиція Сторони профспілок або всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, не тільки стосовно проекту акта в цілому, а також щодо окремих його положень.

9. У разі коли Сторона профспілок та всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, не надіслали свої пропозиції щодо проекту акта в установлений строк, проект вважається узгодженим.

10. Розробник проекту акта розглядає пропозиції та зауваження і за наявності істотних розбіжностей проводить із Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, додаткові консультації з метою пошуку взаємоприйняттого рішення.

У разі подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта з розбіжностями до нього додається протокол розбіжностей.

11. Структурний підрозділ Секретаріату Кабінету Міністрів, який проводить фахову експертизу проекту акта, забезпечує участь представників Сторони профспілок та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, у засіданнях Урядового комітету та Кабінету Міністрів України, на яких розглядається проект акта.

12. Якщо під час розгляду проекту акта, що належить до сфери соціально-економічних і трудових відносин, на засіданні Кабінету Міністрів пропозиції Сторони профспілок чи всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, не враховані, то у разі прийняття Кабінетом Міністрів України власного рішення з цього питання повинна бути заслухана позиція керівника Спільного представницького органу всеукраїнських

профспілок та профоб'єднань та/або всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

13. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, які уповноважені приймати нормативно-правові акти з питань соціально-економічних та трудових відносин, забезпечують розгляд проектів таких рішень Стороною профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, відповідно до пунктів 5 – 10 цього Порядку.

14. У разі утворення робочого органу з розроблення проекту акта (авторського колективу, робочої групи тощо) розробник інформує Сторону профспілок та всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, про суть проекту з обґрунтуванням доцільності його прийняття та строків підготовки.

Сторона профспілок та всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, надають у тижневий строк після отримання відповідного повідомлення розробникові пропозиції стосовно своїх представників до складу робочого органу.

Про прийняте рішення розробник інформує Сторону профспілок та всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди.

Дії Сторін у разі порушення порядку проведення соціального діалогу

15. У разі внесення Кабінетом Міністрів до Верховної Ради законопроектів з питань, які визначені в пункті 1 Заключних положень Угоди, без проведення соціального діалогу, невиконання положень пунктів 11 і 12 цього Порядку Сторона профспілок та всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, мають право ініціювати скликання засідання спільної робочої комісії Сторін. Таке засідання повинно бути проведено не пізніше ніж протягом семи днів після внесення законопроекту.

16. Якщо Кабінет Міністрів прийняв відповідний акт з питань, які визначені в пункті 1 Заключних положень Угоди, без проведення соціального діалогу, без дотримання положень пунктів 11 і 12 цього Порядку, Сторона профспілок та/або всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди, мають право ініціювати скликання засідання спільної робочої комісії Сторін. Таке засідання повинно бути проведено не пізніше ніж протягом семи днів після прийняття акта.

Порядок проведення консультацій

1. Консультації проводяться між Кабінетом Міністрів, всеукраїнськими профспілками та профоб'єднаннями і всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців, які є суб'єктами Угоди (далі – Сторони), у разі необхідності оперативного врегулювання економічних, соціально-трудова питань або питань соціального захисту.

2. Будь-яка Сторона має право ініціювати проведення консультацій, які повинні розпочатися протягом п'яти днів після ініціювання.

3. Порядок проведення консультацій визначається за домовленістю Сторін у кожному конкретному випадку.

4. Тривалість проведення консультацій визначається за згодою Сторін, але не повинна перевищувати 14 календарних днів.

5. Під час проведення консультацій Сторони утримуються від прийняття рішень, які є предметом консультацій.

6. Після закінчення консультацій остаточні рішення приймаються в межах повноважень кожної із Сторін з урахуванням пропозицій учасників консультацій.

Порядок приєднання до Угоди

1. Після прийняття рішення виборним органом всеукраїнської профспілки, їх об'єднань (далі - профспілка) чи всеукраїнським об'єднанням організацій роботодавців відповідних рівня та статусу (далі - організація роботодавців) про приєднання до Угоди надсилається заява про приєднання із зобов'язаннями виконувати положення Угоди до відповідної Сторони, а у разі організацій роботодавців – до частини Сторони власників, яка представляє всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців, які є суб'єктами Угоди.

2. Сторона, а у разі для організацій роботодавців – частина Сторони власників, яку представляють всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців, які є суб'єктами Угоди, протягом 15 днів після надходження заяви розглядають питання про приєднання профспілки або організації роботодавців до Угоди.

Рішення оформляється відповідним протоколом і набирає чинності з дня його прийняття.

Якщо протягом 15 днів Сторона, а у разі організацій роботодавців – частина Сторони власників, яка представляє всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців, які є суб'єктами Угоди, не розглянула питання про приєднання, то профспілка, організація роботодавців вважається такою, що приєдналася до Угоди.

Рішення про приєднання до Угоди протягом 10 днів після його прийняття надсилається іншій Стороні.

Профспілка або організація роботодавців після приєднання до Угоди отримує всі права і обов'язки, визначені Угодою.

3. Профспілкам чи організаціям роботодавців відповідного рівня не може бути відмовлено в приєднанні до Угоди, якщо не буде документально підтверджено їх протидію виконанню Угоди.

4. Інформація про приєднання профспілки чи організації роботодавців до Угоди публікується у засобах масової інформації та розміщується на офіційних веб-сайтах Сторін.

5. Цей порядок може застосовуватися під час приєднання профспілок та організацій роботодавців відповідного рівня до галузевих і регіональних угод і може бути застосований під час приєднання первинних профспілкових організацій до колективного договору.